

Likestillings- og
diskrimineringsombudet

Vår ref.

Deres ref.

Dato:

10/1959-5-MBA

28.02.2011

Minibank på 7-eleven plassert på utilgjengelig sted i butikken

Ombudet begrunnet dette med at minibanken var plassert nært en vegg som gjorde det vanskelig å manøvrere med rullestol bort til minibanken. Det var også plassert en søppelbøtte foran selve minibanken. Ombudet oppfordret 7-eleven til å flytte minibanken til et mer egnet sted i lokalet, eller å skrå den ut fra veggen slik at rullestolbrukere kunne nå frem

Saksnummer: 10/1959

Dato: 28. februar 2011.

Lov: DTL § 9.

UTTALELSE I KLAGESAK - UTILGJENGELIG PLASSERING AV MINIBANK I BUTIKKLOKALE

Likestillings- og diskrimineringsombudet viser til klage av 3. november 2010.

Klager mener 7-eleven på Munkvoll i Trøndelag ikke oppfyller kravet til universell utforming etter diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 9 fordi minibanken i butikken er plassert slik at rullestolbrukere ikke kan bruke den. Videre er minibanken høy, slik at klager ikke kan skjule pinkoden.

Ombudet har vurdert saken, og konkluderer med at 7-eleven Munkvoll bryter plikten til å sikre universell utforming av virksomhetens lokaler fordi minibanken ikke er tilgjengelig for rullestolbrukere jf. diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 9 tredje ledd.

Likestillings- og diskrimineringsombudets uttalelse kan bringes inn for Likestillings- og diskrimineringsnemnda innen tre uker fra det tidspunkt 7 eleven Munkvoll mottar ombudets brev, se vedlagte orientering.

Sakens bakgrunn

Klager viser til at minibanken på 7-eleven på Munkvoll i Trondheim er plassert utilgjengelig for henne i butikklokalet. Hun har problemer med å manøvrere seg inntil minibanken fordi det er en vegg på høyre siden av automaten. I tillegg er minibanken noe høy i følge henne, slik at hun ikke får skjult pinkoden dersom hun i det hele tatt rekker frem. 7-eleven Munkvoll har ikke svart på ombudets henvendelser.

Rettslig grunnlag

Ombudet kan gi uttalelse om et forhold er i strid med diskriminerings- og tilgjengelighetsloven, jf. diskrimineringsombudsloven § 3 tredje ledd, jf. § 1 annet ledd nr. 3.

Denne saken reiser spørsmål om virksomheters plikt til å sikre universell utforming etter diskriminerings- og tilgjengelighetslovens § 9.

Diskriminerings- og tilgjengelighetslovens § 9 tredje ledd pålegger offentlige og private virksomheter rettet mot allmennheten en plikt til å sikre universell utforming av virksomhetens alminnelige funksjon.

Med universell utforming menes tilrettelegging av hovedløsningen i de fysiske forholdene slik at virksomhetens alminnelige funksjon kan benyttes av flest mulig, jf. § 9 andre ledd. Dette betyr at virksomhetens fysiske fasiliteter, som skal benyttes av allmennheten (kundene, pasientene), skal tilrettelegges på en slik måte at flest mulig får tilgang til de tjenester virksomheten tilbyr. Det er hovedløsningen som skal være gjenstand for tilrettelegging. Det vil

derfor være i strid med bestemmelsen at det lages egne innganger, områder eller lignende for bestemte grupper.

Plikten til universell utforming rekker så langt det ikke medfører en uforholdsmessig byrde for virksomheten, se § 9 tredje ledd. Ved den konkrete uforholdsmessighetsvurderingen vil den positive effekten og viktigheten av tilretteleggingen måtte veies mot kostnader og andre former for belastning tilretteleggingen medfører. Lovgiver har bestemt at det særlig skal legges vekt på:

1. tilretteleggingens effekt for å nedbygge funksjonshemmende barrierer (nytte vs kostnad)
2. om virksomhetens funksjon er av offentlig art
3. de nødvendige kostnadene ved tilretteleggingen
4. virksomhetens ressurser
5. sikkerhetsmessige hensyn
6. vernehensyn

Dersom ombudet kommer til at det er en uforholdsmessig byrde å sikre universell utforming, betyr ikke det at virksomheten kan la være å foreta seg noe. Virksomheten er uansett forpliktet til å jobbe for best mulig tilgjengelighet for personer med nedsatt funksjonsevne.

Etter diskriminerings- og tilgjengelighetslovens § 13 vil det være opp til innklagede å sannsynliggjøre at det ikke har forekommet diskriminering i strid med loven, dersom det foreligger omstendigheter som gir grunn til å tro at diskriminering har skjedd.

Ombudets vurdering

Ombudet vil innledningsvis slå fast at 7-eleven Munkvoll er en virksomhet som har plikt til å sikre at virksomhetens hovedløsninger er universelt utformet etter diskriminerings- og tilgjengelighetslovens § 9. Virksomheten har derfor plikt til å tilrettelegge de deler av virksomhetens lokaler som benyttes av allmennheten (kunder) på en slik måte at flest mulig, uavhengig av individuelle forutsetninger, vil ha tilgang til virksomhetens tjenester og service. Når virksomheten har en minibank i lokalet, hvor kunder kan ta ut penger for å handle i butikken, er minibanken en del av virksomhetens alminnelige funksjon (salg av varer), og skal således være plassert tilgjengelig for butikkens kunder. Ombudet presiserer at denne saken gjelder plassering av minibanken i butikklokalet, og ikke utformingen av selve minibanken. Det

er leverandør av minibanken som må påse at selve minibanken er universelt utformet. Ombudet går ikke nærmere inn på dette her.

Spørsmålet for ombudet er derfor om minibanken på 7-eleven på Munkvoll er plassert i lokalet i tråd med plikten til universell utforming.

7-eleven har ikke svart på ombudets henvendelser. Klager og NHF Trøndelag har imidlertid besøkt butikken, og tatt fotografier av hvordan minibanken er plassert i lokalet. Av bildene ser ombudet at minibanken er plassert inntil en vegg. Det er også en søppelbøtte av plast foran minibanken.

Slik ombudet vurderer det vil det kunne være vanskelig for brukere av rullestoler, herunder store og elektriske rullestoler å nå frem til minibanken, og dermed vanskelig å få tatt ut penger for disse kundene. Dette fordi det blir svært trangt med veggen til høyre. At en søppelbøtte blokkerer foran minibanken gjør det også vanskelig for rullestolbrukere å nå frem til tastaturet. Klager har vist til at minimumsuttaget på kassen er 1000 kroner, og at hun må kjøpe flere varer dersom hun ønsker å ta ut et større beløp. Ombudet mener det er urimelig at ikke alle kunder skal ha den samme muligheten til å ta ut penger fra minibanken i lokalet, og oppfordrer derfor 7-eleven til å snu minibanken enten på skrått fra veggen, eller at minibanken flyttes til et mer egnet sted i lokalet. Søppelbøtten foran minibanken bør også fjernes.

Klager har også anført at minibanken er noe høy slik at hun ikke får skjult pinkoden dersom hun skulle rekke frem. Ombudet er klar over at 7-eleven ikke har noe med hvordan selve minibanken er utformet, og høyden på denne. Dette må tas direkte med banken som eier maskinen. En løsning på problemet med inntasting av kode kan imidlertid være at det settes opp et deksel rundt tastaturet som skjuler inntasting av kode. Ombudet oppfordrer derfor også 7-eleven til å kontakte leverandør av minibanken for å få satt opp et slikt deksel rundt tastaturet.

Ombudet finner at plasseringen av minibanken på 7-eleven Munkvoll ikke er i tråd med plikten til universell utforming i lokalet.

7-eleven Munkvoll har ikke svart på ombudets henvendelser til tross for flere purrebrev. Ombudet har derfor ikke grunnlag for å vurdere om butikken har sannsynliggjort at det vil være uforholdsmessig byrdefullt for butikken å plassere minibanken skrått ut fra veggen, eller et annet sted.

Konklusjon

Ombudet konkluderer med at 7-eleven Munkvoll bryter plikten til universell utforming fordi minibanken er plassert et sted i lokalet hvor det er vanskelig for rullestolbrukere å komme til.

Ombudets forslag til tiltak:

Ombudet oppfordrer 7-eleven Munkvoll til å flytte minibanken hvor rullestolbrukere enkelt kan komme til. Det bør ikke plasseres noe foran minibanken. Eventuelt kan minibanken skrås ut fra veggen der den allerede står. Ombudet ber også 7-eleven bestille et deksel som skjuler inntasting av pinkode rundt tastaturet. Ombudet vet at flere minibanker har dette i dag, og dette burde være en enkel sak å få gjort. Vi ber omtilbakemelding på uttalelsen fra 7-eleven Munkvoll innen **30. mars 2011**.

Dersom 7-eleven Munkvoll ikke retter seg etter ombudets uttalelse vil ombudet vurdere å bringe saken inn til vurdering hos Likestillings- og diskrimineringsnemnda. Nemnda kan treffe vedtak om at det foreligger brudd på plikten til universell utforming, jf. diskrimineringsombudsloven § 7. Nemnda har også kompetanse til å pålegge stansing, retting eller andre tiltak.

Dersom 7-eleven Munkvoll ikke følger et pålegg fra Likestillings- og diskrimineringsnemnda, har nemnda myndighet til å ilegge en løpende tvangsmulkt frem til forholdet er brakt i orden.

Med vennlig hilsen

Sunniva Ørstavik

likestillings- og diskrimineringsombud

